

Fővárosi Bíróság
17.K.32.826/2007/15.

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság a dr. Győző Gábor (Magyar Helsinki Bizottság, 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.) által képviselt felperesnek a dr. Tüske Rita ügyintéző által képviselt **Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal** (1903 Budapest, Budafoki út 60.) alperes ellen, menekültügyben hozott határozat felülvizsgálata iránt indított perében meghozta a következő

Ítéletet

A bíróság a keresetet elutasítja.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A kenyai állampolgárságú felperes nő azzal indokolta 2006. november 15-én előterjesztett menedékkérelmét, hogy hazájában a samburu törzs hagyományainak megfelelően házasságkötésre akarták kényszeríteni, és ehhez tartozóan teljes nemiszerv csonkítást akartak rajta elvégezni. A 2007. január 30-án kelt nőgyógyász szakorvosi vélemény azonban megállapította, hogy a felperes csiklója hiányzik, helyén heges szövet található.

Ezért az alperes 2007. május 18. napján kelt 106-2-579/23/2007-M számú határozatában elutasította a menedékkérelmet és megállapította, hogy a felperes kiutasítható Kenyába. Az indokolásban kifejtettek szerint a nőgyógyász szakorvosi vélemény cáfolja a felperes nemiszerv csonkítás veszélyére és házasságra kényszerítésre vonatkozó szavahihetőségét. A felperes részletes ismeretei, valamint a körülmetszés elkerülhetetlenségéről beszámoló országinformációk is azt támasztják alá, hogy a felperes átélte a beavatkozást, és emlékszik is arra, hogy ez megtörtént. A felperes szavahihetőségét tovább gyengítették előadásának tanulmányokkal kapcsolatos, tanulási helyszínre, órarendre és házi teendőkre vonatkozó ellentmondásai. A felperes nem tudta valószínűsíteni az általa hivatkozott üldöztetést, és hazatérése esetén elutasított menedékkérőként sem lesz kitéve zaklatásnak származási országában.

A menekültekénti elismerés megtagadása a menedékjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Met.) 3. § (1) bekezdésén, a kiutasítási tilalom hiányának megállapítása pedig Met. 38. §-án, és a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Idtv.) 43. § (1) bekezdésén alapult.

A felperes keresetében az alperes határozatának megváltoztatásával elsődlegesen menekültekénti elismerését, másodlagosan kiutasítási tilalom megállapítását kérte, harmadlagos kereseti kérelme pedig a döntés hatályon kívül helyezésére és az alperes új eljárásra kötelezésére irányult.

Szavahihetősége alátámasztására 2008. június 30. napján készült nőgyógyász szakorvosi véleményt nyújtott be, mely szerint csonkításon nem esett át, külső genitáléi épek. Pszichiáter orvos véleményével igazolta továbbá, hogy a történet hatására poszttraumás stressz betegségben szenved. Előadta, hogy hazatérése esetén attól fél, hogy édesapja megöli, és azt megelőzően körül is metélik. Ez álláspontja szerint meghatározott társadalmi csoporthoz tartozáson alapuló üldöztetésnek minősül, ahol a társadalmi csoportot a nemiszerv csonkításon még át nem esett kenyai nők képezik. A körülmételek Kenyában széles körűen elterjedt, mély társadalmi gyökerű szokás, mellyel szemben az állam nem képes tényleges, hatékony és tartós védelmet biztosítani. Az alperes által a védelem fennállítására, hatékonyságára és elérhetőségére vonatkozóan benyújtott országinformációk részben nem naprakészek, részben adathiányosak, részben nem objektívek, és ellentmondanak fenyegetettséget alátámasztó más országinformációknak. Kellő mértékben nem valószínűsített, hogy Kenyában stabilan működik a csonkítás és házasságra kényszerítés elől menekülő nőkre specializált olyan segítő központ, amely állam által működtetett, ahová a felperes el tud jutni, elhelyezést és támogatást nyer, biztonságban lesz családja esetleges erőszakos támadásával szemben, és biztosított lesz hosszú távú jövője és egzisztenciája. Fiatalkorban, egyedülálló, traumatizált nőként különösen sérülékeny, nem valószínű, hogy a még mindig labilis biztonsági helyzetben az állam kellő figyelmet tudna fordítani a fokozott védelmet igénylő személyek megfelelő védelmére.

A kiutasítási tilalom megállapítására irányuló másodlagos kereseti kérelem alapja a felperesi álláspont szerint önmagában is embertelen bánásmódnak minősülő kenyai humanitárius krízishelyzet, valamint az ország továbbra is rossz, instabil biztonsági állapota, amelyben egyedülálló fiatal nőként különösen veszélyeztetik a gyakran előforduló terrorista és erőszakos cselekmények. Az ország biztonságosságának megállapításához nem megfelelő alap az alperes által hivatkozott utazási protál utasok részére szánt, békéről és biztonságról hirt adó tájékoztatása.

Az új eljárás elrendelését tényállás tisztázási kötelezettség elmulasztására való hivatkozással arra az esetre kérte a felperes, ha a bíróság nem értékelné érdemben a nemi szervek épségét bizonyító, perben becsatolt orvosi véleményt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, költségigény nélkül.

Nem vitatta, hogy a perben benyújtott orvosi vélemény alátámasztja a felperes szavahihetőségét a tekintetben, hogy még nem esett át nemiszerv csonkításon, és ettől való félelemében, valamint házasságra kényszerítés elől menekült el Kenyából. Egyetértett azzal is, hogy a felperes félelmének alapja meghatározott társadalmi csoporthoz tartozáson alapuló üldöztetés. Álláspontja szerint azonban mégsem megalapozott a menedékkérelem, mert a származás országban fennáll felperes számára is elérhető belső védelmi alternatíva.

Az alperes országinformációkat csatolt arra vonatkozóan, hogy a kenyai kormány keményen fellép a női nemiszerv csonkítás tradíciója ellen. Szigorúan megbüntetik az elkövetőket, és hatósági határozattal tiltják meg a fenyegető elkövetést. Nemzetközi és civil szervezetek segítik a kormány törekvését, vesznek részt a fiatal lányok védelmében és támogatásában, valamint a társadalmi felvilágosításban, az érintettek családjához való visszavezetésében. ENSZ támogatásával és minisztériumi asszisztenciával létrehozott segítő központ hálózathoz lehet fordulni csonkítás és házasságra kényszerítés elleni védelemért és támogatásért. Szükség esetén rendőri védelem mellett lehet tartózkodni egyes központokban mindaddig, amíg sikerrel nem jár a társadalomba való visszavezetés érdekében kifejtett törekvés. A sambara

törzshöz tartozó nők számára is nyitva áll a központokhoz fordulás lehetősége, és éppen egy sambara nő alapított egy csak nők által lakott falvat, ami szintén védelmet nyújt. A központokba menekült nők szakmát tanulhatnak, a faluban élők dolgozhatnak. Középtávú terv lépett életbe és vállalkozási alap szolgálja a nők foglalkoztatását, a felperes hazatérése esetén egyedülálló nőként is fenn tudná magát tartani. Orvosi és pszichológiai kezeléséről a Nairobi Női Kórház speciális központjában gondoskodhat. A nagyvárosokban igénybe vehetők számára a segítő és tanácsadó központok, valamint a jogi segítség. Az önkéntes hazatérést támogató IOM nevű nemzetközi szervezet a célállomásig szervezi az utat, és anyagi támogatást is nyújt az újrakezdéshez. A szervezet legfrissebb tájékoztatása szerint biztonságos Kenyában a közlekedés, így nincs ok tartani attól, hogy a felperes ne tudna eljutni egy segítő központhoz. Biztonságát garantálja ott a szükség esetén fennálló rendőri védelem, hosszú távú esélyeit pedig a szakképzési és integrációs programok alapozzák meg. Az életfeltételek nem mindenben kielégítő volta nem alapoz meg a kiutasítási tilalmat, az általános biztonsági helyzet pedig már megengedi a kenyai állampolgárok hazaküldését, amit alátámaszt, hogy az IOM és az európai országok is utaztatnak vissza Kenyába. A felperes tényállás tisztázás elmulasztására alapított kereseti kérelme is alaptalan, mert az alperesnek nem volt oka kételkedni a közigazgatási eljárás során beszerzett szakorvosi vélemény valóságtartalmában, és a felperestől sem érkezett bizonyítási indítvány ismételt vizsgálatra irányulóan.

A kereset alaptalan.

A Met. 3. § (1) bekezdése határozza meg a menekültkénti elismerés feltételeit. E szerint kérelmére – a 4. §-ban foglalt kivétellel – a menekültügyi hatóság menekültként ismeri el azt a külföldi, aki igazolja vagy valószínűsíti, hogy reá nézve a Genfi Egyezmény 1. Cikk A. pontja, valamint a B. pont (1) bekezdésének b) alpontja, továbbá a jegyzőkönyv 1. Cikkének 2. és 3. pontjában foglalt okok miatt a Genfi Egyezmény rendelkezéseit kell alkalmazni. A Genfi Egyezmény 1. Cikk A. pont (2) bekezdése értelmében menekült az, aki faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, vagy a politikai meggyőződése miatti üldözéstől való megalapozott félelme miatt állampolgársága szerint országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy aki állampolgársággal nem rendelkező és korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva ilyen események következtében nem tud, vagy az üldözéstől való félelmében nem akar odavisszatérni.

Tekintettel arra, hogy a perben benyújtott, alperes által is elfogadott orvosi bizonyíték alapján megállapítható, hogy a felperes még nem esett át nemiszerv csonkításon, a menekültkénti elismerésre irányuló kereseti kérelem tárgyában a „nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni” fordulatnak való megfelelést kellett vizsgálni.

E körben konkrétan azt kellett megítélni, hogy fennáll-e a felperes számára az ún. belső védelmi alternatíva lehetősége, vagyis létezik-e származási országában hatékony védelem az őt fenyegető üldöztetési formával (a nemiszerv csonkítással és a családon belüli erőszakkal, házasságba kényszerítéssel) szemben, és igénybe tudja-e venni ezt a védelmet, elvárható-e tőle, hogy e módon akadályozza meg az őt fenyegető üldöztetést.

A bíróság a közigazgatási és a peres eljárásban beszerzett országinformációk együttes mérlegelésével a valószínűség olyan fokán állapította meg a védelem fennállását és

elérhetőségét, amelyből az következik, hogy a felperes nem felel meg a Genfi Egyezmény menekült fogalmának. Az alperes ugyanis naprakész és objektív országinformációkkal tudta magas fokon valószínűsíteni, hogy a felperes hazatérése esetén olyan állami segítséggel és nemzetközi támogatással stabilan működő segítő központokhoz tud fordulni, ahol helyzete rendeződéséig szállást, ellátást és támogatást kap, valamint az őt fenyegető erőszakkal szemben rendőri védelemben részesül. A kenyai kormány keményen fellép a nemiszerv csonkítás gyakorlata ellen, panasz esetén hatóságilag tiltja el tőle állampolgárait, és súlyosan megbünteti az elkövetőket. Jogi segítség is rendelkezésére áll a fenyegetettség esetén szükséges fellépéshez. A segítő központok hozzájuk fordulók munkához jutását és boldogulását is segítik, közvetítenek a családok felé, felvilágosító tevékenységet végeznek. Létezik továbbá egy kizárólag nők által lakott falu, ahol a családjuk általi erőszak elől menekülő nők szintén letelepedhetnek, magukról gondoskodhatnak.

Az országinformációs források a központok és a falu működésének sikeréről számolnak be. A felperes saját állítása szerint nem tudott ezekről a lehetőségekről, ezért hagyta el az országot, miután a helyi rendőrőrsön nem talált megoldást a helyzetére. Hazatérése esetén azonban az országban több helyen is működő segítő központok valamelyikéhez vagy a női faluközösséghez fordulhat, nincs ok feltételezni, hogy ne lenne biztosított a lakhatása, biztonsága, ellátása és támogatása.

A rendelkezésre álló oltalmi lehetőségek kudarcáról nem számolnak be az országinformációk, a nemiszerv csonkítás továbbélése nem az ellene való egyedi fellépések sikertelenségének, hanem a hagyomány mély társadalmi gyökerének a következménye. Nem is vitatott, hogy a felperest üldöztetés fenyegeti hazatérése esetén, azzal szemben azonban származási országán belül hatékony védelmet vehet igénybe.

E védelem elérhető számára, mert az IOM segítségével légi úton, biztonságosan utazhat Kenyába, és ott mindaddig szervezik, kísérik útját, amíg el nem ér a célállomására. Nincs ok kételkedni az IOM azon tájékoztatásában, amely szerint akadálytalan a kenyai közlekedés, és a kíséretre tekintettel attól sem kell félni, hogy a felperes nőként könnyen utcai erőszak áldozatává válna.

Elvárható a felperestől, hogy igénybe vegye származási országa védelmét, mert az megfelelő, a helyi életbe való visszailleszkedést is segítő. Hazatérése esetén nem lesz kilátástalan a felperes jövője, hiszen szakmát tanulhat, és – az ország gazdasági lehetőségeihez képest – munkát vállalhat. Sérelemmel való fenyegetettsége esetén növédő civil szervezetek segítségét kérheti, állami szervekhez fordulhat. Poszttraumás stressz betegségét kezelteheti, speciális női kórház áll Nairobiban rendelkezésére, ahol az IOM nem cáfolt tájékoztatása szerint segítő központ is működik.

Az időszerűtlenség és objektivitás hiányára vonatkozó felperesi kifogás nem befolyásolta a rendelkezésre álló országinformációk összességének értékelését, mert csak egy-egy országinformációra vonatkozott, amelyek nélkül is időszerű és objektív információkkal valószínűsítették a fenti megállapítások.

Mindezek következtében a bíróság megállapította, hogy eltérő indokok alapján, de érdemben jogszerű az alperes menedékkérelmet elutasító döntése.

A másodlagos kereseti kérelem kapcsán a kiutasítási tilalom kérdésében elfoglalt alperesi álláspont helytállóságáról kellett állást foglalni.

A Met. 38. § (2) bekezdése értelmében a menekültügyi hatóság a kérelem elutasításáról rendelkező határozatában megállapítja, hogy fennáll-e az Idtv. 43. § (1) bekezdésében meghatározott tilalom.

Az Idtv. 43. § (1) bekezdése szerint visszairányítás, a visszautasítás, illetve a kiutasítás nem rendelhető el, illetőleg nem hajtható végre olyan országba, amely az érintett tekintetében nem

minősül biztonságos származási vagy biztonságos harmadik országnak, így különösen, ahol a külföldi faji, vallási okból, nemzeti, társadalmi hovatartozása vagy politikai nézete miatt üldöztetés veszélyének lenne kitéve, továbbá olyan állam területére vagy olyan terület határára sem, ahol nyomós oknál fogva tartani lehet attól, hogy a visszairányított, a visszautasított, illetve a kiutasított külföldi kényszerűen, embertelen, megalkalmazó bánásmódnak vagy halálbüntetésnek lenne kitéve.

Az alperes megalapozottan állapította meg határozatában, hogy Kenyában nem korlátozott a mozgásszabadság és a kenyai állampolgárok hazatérése, valamint nincsenek zaklatásnak vagy üldöztetésnek kitéve az elutasított menedékkérők.

A határozat meghozatalát követően romlott ugyan az ország biztonsági helyzete, a határozat meghozatalának időpontjára azonban – az összes vonatkozó országinformáció egybevetése alapján megállapíthatóan – ismét megjavult olyan mértékig, hogy általános belbiztonsági állapotokra tekintettel nem indokolt már a kiutasítási tilalom megállapítása. Az életszínvonal meg nem felelősége, a humanitárius krízis pedig nem minősül embertelen bánásmódnak, ráadásul a felperes olyan segítő szervezetekhez fordulhat, ahol biztosított lesz mind a biztonsága, mind pedig a fennmaradása.

Mіндеzekre tekintettel a bíróság a felperes kiutasítási tilalom megállapítására irányuló másodlagos kereseti kérelmét is elutasította.

A hatályon kívül helyezésre és új eljárásra kötelezésre irányuló kereseti kérelmet tárgytalanná tette, hogy a bíróság érdemben értékelte a körülmények hiányának igazolására perben benyújtott bizonyítékokat.

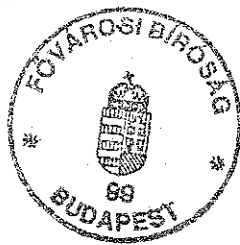
Mіндеzen indokolás alapján a bíróság megállapította, hogy az alperes határozata megfelel a jogszabályok rendelkezéseinek, ezért a felperes keresetét elutasította.

A Met. 39. § (5) bekezdése értelmében a menekültügyi eljárás tárgyi költségmentes, ezért a bíróságnak illetékviselésről döntenem nem kellett.

Miután a pernyertes alperes nem kért költségtérítést, a bíróság a perköltségviselésben is mellőzte a határozathozatalt.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Met. 39. § (4) bekezdése zárja ki, mely kimondja, hogy a bíróság határozata ellen nincs helye további jogorvoslatnak.

Budapest, 2009. január 16. napján

Dr. Dudás Dóra Virág s.k.
bíró

A kiadmány hitelül.

